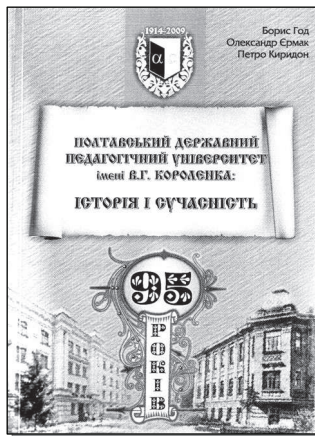

Критика та бібліографія

УДК 378(09)»712»

Год Б.В., Єрмак О.П., Киридон П.В.
Полтавський державний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка: історія і
сучасність. — Полтава: ПДПУ, 2009. — 194 с.

У липні 2009 року найстаріший вищий навчальний заклад краю — Полтавський державний (нині національний) педагогічний університет імені В.Г. Короленка відзначив своє 95-річчя. До цієї пам'ятної дати була опублікована колективна монографія про історію цього вишу, славного своїми освітньо-виховними і науковими традиціями. У педуніверситеті дбайливо зберігають пам'ять про своїх фундаторів, викладачів і випускників, котрі примножили його славу трудовою звитягою і ратними подвигами. Свідченням тому є два випуски «Історії Полтавського педагогічного університету в особах» (1995 і 2004 роки), брошура В.Є. Лобурця «Полтавський державний педагогічний інститут імені В.Г. Короленка (нарис історії)». (Полтава, 1994), кілька наукових статей з історії вишу. Однак до цього часу ще не було створено узагальнюючого нарису історії відомого вищого педагогічного навчального закладу. Цю прогалану усунули автори рецензованої книги.

Створенню колективної монографії передувала тривала пошукова робота авторів у державних архівах Києва, Полтави, Москви, Санкт-Петербурга, вивчення матеріалів періодичної преси, збір спогадів ветеранів навчального закладу, його випускників. Міцна джерельна база дозволила досить повно відтворити минуле вишу, познайомити читача із його здобутками, згадати сотні людей, життєвий шлях і діяльність яких були тісно пов'язані з цим вищим педагогічним закладом.

В основу архітектоніки праці покладено проблемно-хронологічний метод. Структура книги, а вона складається із вступу, семи розділів і висновків, концентрує увагу читачів на ключових аспектах минулого і сьогодення Полтавського педуніверситету.

У трьох розділах книги — «Полтавський учительський інститут», «Історико-філологічний факультет у Полтаві», «Інститут народної освіти та Інститут соціального виховання» — з'ясовується процес становлення вишу, підкреслюється, що починаючи з 1914 року і до середини 1930-их років духовну ауру педагогічного закладу творили видатні вчені й викладачі: основоположники національної української педагогіки Г.Г. Ващенко, історики Д.І. Багалій, І.Ф. Рибаків та Н.Ю. Мірза-Авакянц, філологи й етнографи М.Ф. Сумцов, В.О. Щепотьєв, Г.Й. Майфет, математик В.С. Воропай, фізик О.А. Победоносцев, композитор і диригент В.М. Верховинець.

Лейтмотивом трьох наступних розділів — «Педагогічний інститут у довоєнні роки», «Виш у час Великої Вітчизняної війни та післявоєнний період», «Педінститут у 1960-1980-их роках» — є вклад колективу вищого навчального закладу у підготовку

вчительських кадрів в умовах тоталітарної системи, у роки воєнного лихоліття та післявоєнної відбудови. Особлива увага звернута на досягнення ВНЗ у кінці 1970 — в 1980-их роках, коли у пошуках шляхів підвищення якості підготовки молодих спеціалістів у Полтавському педінституті розробили і впроваджували експериментальну програму «Учитель» (школа — виш — школа), були встановлені тісні й різноманітні взаємозв'язки зі школами області, насамперед сільськими, широко використовувалася теоретична спадщина ушлавлених вихованців ВНЗ А.С. Макаренка та В.О. Сухомлинського.

Найбільшим за обсягом є останній розділ монографії «Університет на зламі століть», коли перед колективом закладу постали принципово нові завдання розбудови власне національної концепції вищої педагогічної освіти, перегляду структурно-змістовних складових навчально-виховного процесу, оновлення стратегічних підходів і тактичних принципів щодо напрямів діяльності. Авторами детально з'ясовується як на зламі століть зростав науковий рівень професорсько-викладацького складу, здійснювалася диференціація й гуманітаризація навчального процесу, його технологізація й комп'ютеризація, оновлювалася та розширювалася науково-методична і матеріально-технічна база, які забезпечують готовність майбутнього спеціаліста до роботи в умовах вибору власної педагогічної позиції, альтернативних підручників, інноваційних технологій, нового змісту та форм навчання.

Книга ілюстрована 278 фотографіями. У ній наводяться дані про всіх ректорів (директорів) вишу з часу його заснування до наших днів, список співробітників педуніверситету станом на 1 жовтня 2009 року, відомості про викладачів, що мають почесні звання і урядові нагороди, є лауреатами державних, обласних і міських премій.

Можна з упевненістю стверджувати, що монографія знадобиться викладачам і вчителям, аспірантам, краєзнавцям, усім, хто цікавиться історією народної освіти і вищої школи. Книгу також можна використовувати у навчально-виховному процесі при підготовці спецкурсів, лекційних і семінарських занять з педагогіки, історії рідного краю тощо.

При подальшому доопрацюванні нарисувати історії вищого навчального закладу, а така робота необхідна у зв'язку з відзначенням у 2014 році столітнього ювілею Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, на наш погляд, автором слід репрезентувати в книзі ґрунтовні довідки про факультети, кафедри, а також про фундаторів вишу, його керівників, викладачів, що відзначилися своїми педагогічними і науковими здобутками.

В.П. Капелюшний